

denes Sløfning her i Kjøbenhavn, men det godtgjorde klart, at hans Die har fæstet sig paa Forholdene, saaledes som de ere her i Byen. Det nytter derfor slet ikke, at de, der have praktisk Kjenndskab til Forholdene omkring paa Landet, ved enhver Paragraph fremsætte deres paa Erfaring grundede Mening derom; thi de, der ikke have denne Erfaring, bedømme Sagen efter de kjøbenhavnske Forhold og troe, at hvad der passer for Kjøbenhavn, passer ogsaa for det hele Land. Det er denne Betragtning, som aabenbart har gjort sig gjældende ved flere ærede Medlemmers Opfattelse af § 23. Naar man ikke som en æret Rigsdagsmand (Zahle), der nylig havde Ordet, vil see denne Paragraph fra et høit politisk Standpunkt, men vil holde sig jevnt til Forholdene, saaledes som de ere, saa maa man let kunne indsee, at Udstrygningen af denne Paragraph vil være særdeles skadelig for Provinds-Kjøbstædernes Haandværkere; thi det er sandelig ikke Haandværkerens Leilighed, efter deres hele Forhold og efter den Stilling, hvori de ere, at være Handelsmand, ved Siden af deres Haandværk at drive Handel, men det er de større Handlendes Leilighed ved Siden af deres Handel at kaste sig paa et eller flere Haandværk, og ved Hjælp af de Penge, hvoraf de ere i Besiddelse, at kunne lue de mindre Haandværkere i Byen til at blive deres Tjenere, deres Dagelere, det vil følgen blive, naar man stryger denne Paragraph. Det kan være galt nok alligevel, men giver man Tillidsbelsen til at forene Handel med Haandværk, vil Resultatet blive, at i de mindre Kjøbstæder vil ingen Haandværker kunne tænke paa tillige at drive Handel, men derimod ikke saa Handlende tillige drive Haandværk. Naar en æret Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (Jacobsen) bemærkede, at det ikke hørte til Sjældenhederne, at de større Haandværkere her i Byen befattede sig med Handel i en eller anden Retning, saa maa man lægge Mærke til, at det ogsaa er de større Haandværkere, der drive denne Handel, saa at jeg synes, at det maa være let at see, hvad Indflydelse denne Udstrækte Frihed vil have, jeg troer ikke, at det vil behøve videre Udsvikling.

Kjær: Det kan virkelig ikke Andet end forundre mig, at dette Forslag, som af det ærede Mindretal (S. A. Hansen), er stillet til § 21, har vundet saa meget Bisald, jeg synes, at det er saa urimeligt, at jeg ikke kan tænke mig, at det ærede Thing vil gaae ind derpaa. Ved Behandlingen af denne Lov har man talt om, at Haandværkerne i Kjøbstæderne ville lide Skade ved den, men for mig stiller Forholdet sig saaledes, at dersom nogen af Lovens Paragrapher skulde have for Kjøbstæderne skadelige Følger, navnlig for den mindre Haandværker — thi om de store kan her ikke være Tale — saa vil det netop være den nye § 21. Dersom de mindre Haandværkere i Kjøbstæderne kunne finde sig mere betryggede ved at boe paa Landet, og de tage ind til Kjøbstæder for at arbejde, saa kan jeg ikke indsee, at man skulde formene dem det af den Grund, som blev opstillet af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen), nemlig at Huusleien vilde blive billigere; efter hans Fremstilling skulde man altsaa tvinge de mindre Haandværkere til at blive i Kjøbstæderne for at betale en høiere Huusleie. Det er efter min Opfattelse meget ubilligt. Jeg skulde derfor meget tilraade det ærede Thing at vedtage § 21 i Lovudkastet, jeg synes, at den er saa heldig affattet, at der ikke kan være den mindste Betænkelighed ved at gaae ind derpaa.

S. A. Hansen: Det er en reen Misforstaaelse, den ærede Rigsdagsmand har gjort sig skyldig i; thi det ligger slet ikke i mit Forslag, at man vil tvinge Haandværkerne i Kjøbstæderne til at blive i Byerne for at betale en høiere Huusleie, det er en aldeles urigtig Opfattelse af det hele Forslag. Ifølge Lovens saae jo Kjøbstadhaandværkerne Ret til at flytte ud og drive deres Haandværk i al den Udstrækning, som de ville og kunne; der er i mit Forslag aldeles ingen Tanke til at forhindre dem derfra.

Kjær: Jeg skal hertil bemærke, at det synes mig den ærede Rigsdagsmand er faret vild. Den nye Paragraph gaaer jo ud paa,